

Petra Votroubková

SEN O MOŘI

1. Noční návštěvnice

Řidič školního autobusu pro okrsek číslo 6 se nejspíš jmenoval Colin, ale to je v podstatě jedno. Stejně pro tento příběh nikdy nehrál žádnou významnější roli. Pouze seděl za svým volantem, žvýkal žvýkačku a mračil se do zpětného zrcátka na chlapce sedícího až v poslední řadě jeho vozidla.

Školní okrsek číslo 6 nebyl nijak zvláště velký ani špatně dostupný, takže by se mohlo zdát, že jeho řidič nebude mít o moc práce navíc oproti řidičům ostatních okrsků. To by však nemohlo být právě toho vzadu sedícího chlapce. Jmenoval se Derek Monaghan a pro všechny nadcházející události byl mnohem podstatnější, než nějaký zamračený Colin, který ho stejně neměl rád.

Na Derekovi nebylo nic moc zvláštního. Průměrně vysoký, hubený sedmák s nevýraznými hnědými očima a s kaštanovými vlasy, které ze správného úhlu při tom správném světle házely zrzavé odlesky. Na rozdíl od ostatních, civilizovaných žáků však nebydlel v normální dojezdové vzdálenosti od školy, ale na místě, které se oficiálně nazývalo Osada zapadajícího slunce, ale kterému jen zřídka někdo řekl jinak než Kaňon. O Kaňonu i Derekovi putovaly po škole divné zvěsti, které však chlapec sám nikdy nepotvrzoval ani nevyvracel, jen si dál četl komiksy nebo poslouchal hudbu. Nepatřil k nejvýřečnějším.

A právě kvůli tomuhle podivínovi z konce světa musel Colin denně trávit za volantem o dvacet minut déle. Poté, co vystoupil předposlední z jeho cestujících, se řidič s Derekem na zadním sedadle vydal na desetiminutovou, únavnou pouť pryč ze zemědělské krajiny do pusté hamady, kde se mezi ostře čnějící skály jako nůž zařezávalo vyprahlé údolí, v němž ležela opuštěná osada.

Colin se mezi skalami moc neohráł. Zajel s autobusem na malou asfaltovou točnu a stisk knoflík na svém řídícím panelu. Dveře se začaly syčivě otevírat a Derek, zaklíněný v polosedě mezi sedačkami, vzhlédl od svého časopisu.

„Padej,“ kývl řidič hlavou k otevřeným dveřím a přehodil si žvýkačku v ústech. Derek se vysoukal na nohy a s taškou přes rameno a komiksem v ruce vyrazil z autobusu.

„Nashle,“ zahlásil spíše z povinnosti, než z naděje, že se s Colinem ještě někdy shledá. Ten jen zavrčel mezi zuby, zavřel dveře, otočil autobus a vydal se nazpět. Bude mu trvat dalších deset minut, než se vrátí do civilizace. Proč musí ten kluk bydlet takhle daleko?

Derek si zatím přehodil tašku na druhé rameno a vydal se podél cesty domů. Nebál se, že jej něco srazí, protože auta, která tu denně projedou, by se dala spočítat na prstech jedné ruky. A navíc ani jinudy jít nemohl, protože tu neměli chodník. Bylo hodně věcí, které v Kaňonu neměli. Podstatně více, než věcí, které tu měli.

Hned za točnou stálo několik rodinných domků, všechny prázdné, až na jeden, kde bydlel pan Wick. Šest dní v týdnu tu býval slyšet jen pouštní vítr, jako všude jinde, ale dnes ne. Dnes bylo úterý a

v úterý měla Derekova nejlepší kamarádka Ellie Alelai u pana Wicka hodiny klavíru. Když chlapec došel k domu, zastavil na vyšlapané cestičce vedoucí ke dveřím a zaposlouchal se do zvuku nástroje.

Hudba sice trochu zadržávala, ale po pár tónech přeci jen rozpoznal dobře známý Pochod svatých. Představil si nad klaviaturou Elliin soustředěný výraz, při kterém vždy trochu legračně krčí nos. Začal si melodii pobrukovat spolu s klavírem a mimoděk si třel jednu botu o druhou, aby z jejich bílých špiček dostal všudypřítomný oranžový prach. Nezdržel se však dlouho a brzy se vydal opět na cestu.

Dalších několik minut chůze podél cesty neprošel kolem jediného domu, a to z toho prostého důvodu, že tam žádný nestál. První budovou, kterou minul po své pravé straně, a zároveň také jedinou obecní budovou v osadě, byla místní čerpací stanice. Následoval další, větší shluk prázdných domů, mezi nimiž byly dokonce dva obydlené – první rezidence Alelaiových a poslední, u skály příkrčený domek se šikmou střechou, kde bydlel s rodiči právě Derek. Tam také, nepříliš překvapivě, zamířil. Jít dále by nebylo moudré, po pár minutách by došel k sídlu staré paní Thanasiové, za kterým se podél neudržované silnice táhla stovky mil už jen poušť.

„Čau mami,“ zahlaholil po bytě, jen co otevřel vstupní dveře.

„Ahoj zlato, jak bylo ve škole?“ ozval se z pracovny vlídný hlas paní Monaghanové.

„Dobrý. Můžu jít na chvíli ven?“

„Máš nějaké úkoly?“

„No, jenom pár,“ mávl rukou Derek a shodil tašku do kouta, „stihnu je všechny napsat po večeři.“

„Tak dobrá, ale vrať se do tmy, ano?“

„Jasně,“ přikývl, přestože dobře věděl, že jej matka nevidí. Ze šuplíku u dveří potichu a nenápadně vytáhl prak, zastrčil jej za pás u kalhot a zabouchl za sebou dveře.

Kdyby byl kterýkoliv jiný den, upaloval by za Ellie a nejspíše by potom spolu šli na Willovu skálu. Dnes to však nešlo, protože Ellie měla klavír a až skončí, bude už příliš pozdě a především málo světla. Zamířil tedy na místo, kam chodíval většinou, když byl sám – do Havraního háje.

Háj byl přeci jen trochu nadnesené pojmenování. Šlo spíše o shluk napůl seschlých, napůl zkroucených stromů, tísnících se před domem paní Thanasiové. Groteskní šedivé větve sloužily havranům coby oblíbené místo k odpočinku. Derek se občas bavil tím, že po nich z praku střílel malé oblázky a pozoroval, jak vyplašení ptáci víří křídly prach a uschlé zbytky pouštních rostlin. Musel to však dělat jen v nepřítomnosti Ellie, která by mu vyčínila, že tak trápí ta nebohá zvířata.

„Už takhle to mají těžké,“ řekla by určitě, „chudinky, nikde ani kapka vody, a ty je ještě vyháníš z jejich jediného místa k odpočinku. Že se nestydíš!“

Derek se nestyděl. Byli to jen havrani.

Nasbíral asi hrst oblázků vhodného tvaru a velikosti a přikrčil se u silnice. Nabil prak, profesionálně zavřel jedno oko, pečlivě zamířil a pal!

Šedá kůra zaduněla nárazem oblázku. Černí ptáci zaskřehotali a dva začali vystrašeně mávat křídly. Neuletěl žádný. Třeba to bude napodruhé lepší.

Nabil druhý kamínek, zaměřil na cíl a vypálil do vrchní části stromu, kde kmen přecházel v holé větve. Tentokrát se krákající havrani doopravdy vznesli a Derekovi se po tváři rozlil úsměv z pomezí škodolibosti a uspokojení.

„Je tam někdo?“ ozvalo se směrem od domu skřípavým hlasem. Derek se spěšně rozhlédl kolem sebe. Paní Thanasiová. A on se nemá kam schovat.

„Neplašíš mi zase havrany, ty uličníku?“ Stařenka se pomalu vynořila zpoza domu, oděná do jedněch ze svých mnoha šedivých šatů. Přes ramena měla přehozený starý, tmavě rudý pléd, na nohou černou vycházkovou obuv a stříbřité vlasy jí splývaly na záda. Derek pohotově zastrčil prak za pás u kalhot, zakryl jej košilí a nasadil nevinný úsměv.

„Dobrý den. Kdepak, já jen šel kolem a oni se asi polekali.“

„To se jim nesmíš divit. Oni si tě pamatují, že jsi po nich minule střílel a bojí se tě. Havrani mají báječnou paměť,“ objasnila mu stará paní, „a kam máš vůbec namířeno, chlapče? Jdeš mi pomoci na zahrádku? Jestli ano, tak jdeš právě vhod.“

„Tak dobře,“ pokrčil Derek odevzdaně rameny. Koneckonců stejně neměl moc co dělat.

Paní Thanasiová vypadala jeho odpovědí nadmíru potěšená. „Výborně, pojd' za mnou. Potřebovala bych okopat tykve, víš? Přinesu ti nějakou motyčku.“

Derek otevřel malou železnou branku a vstoupil na pozemek. Když ji zavíral, ještě se otočil k havranům a vyplázl na ně jazyk, že ho tak podle prozradili.

Následoval stařenku podél jejího starobylého sídla až dozadu za dům, kde s jejím pozemkem hraničil místní hřbitov. Šlo především o staré, napůl rozpadlé hroby lidí, kteří sem přišli jako první obyvatelé Kaňonu a které už si kromě paní Thanasiové nikdo nepamatoval. Když zemřeli, jejich děti odešli do města a údolí zůstalo prázdné.

„Tady máš, chlapče. Letos to vypadá na obzvláště dobrou úrodu. Mohla bych vám zase upéct ten dýňový chléb, co ho má tak ráda tvá paní maminka.“

Derek jen nepřítomně přikyvoval a přejížděl očima stařenčinu malou zahrádku. Chtěl to mít co nejdříve za sebou.

Nejprve slabě, potom silněji začal bušit ostrým hrotem motyky do tvrdé krusty zeminy. Derekova matka tvrdila, že tykve potřebují k růstu spoustu vláhy a živin a že je zhora nemožné něco takového vypěstovat na poušti. Otec zase zastával názor, že tykve berou živiny ze všech těch mrtvol pohřbených za plotem, ale zakázal to Derekovi vyslovovat nahlas.

Kolem verandy se poflakovala pětice stařenčiných koček. Derek je většinu času ignoroval, nebyl nijak vyhlášeným milovníkem zvířat, takže hladit je nechtěl a střílet na ně nemohl. Byl si však jistý, že největší z nich, tlustý šedivý kocour jménem Silver, ho ve skutečnosti nenávidí a plánuje mu provést něco nekalého. Proč by ho jinak ta stará kočka pořád tak podezřívavě pozorovala?

Práce byla těžká a únavná a Derekovi za chvíli začalo být hrozné horko. Nepomohla mu ani sklenice vody, kterou mu stařenka ochotně přinesla, ani slova chvály, kterými jej častovala.

Najednou zaslechl cinknutí kovu o kov. Odložil motyku, odhrnul si z čela zpoceně vlasy a sehnul se, aby prohledal hlínu. Mezi zeminou a kořeny tykve se blýskal malý předmět. Vzal jej do prstů a nastavil proti slunci.

Šlo o nějaký přívěsek nebo možná náušnici, těžko říct, Derek nerozuměl šperkům o nic lépe než jakýkoliv jiný kluk v jeho věku. Byl velký asi jako kulička hroznového vína a i přes nános špíny se dala poznat mistrovská práce odvedená na jeho ozdobných rytinách. Uprostřed měl malý safír.

Derekovi se ta věc líbila, vypadala staře a velice zajímavě. Strčil ji do kapsy s tím, že ji doma očistí a dá buď matce, nebo Ellie, podle toho, která z nich se na něj rozzlobí jako první. Poté pokračoval v okopávání.

Slunce se pomalu sklánělo a ostrý okraj skály házel na dno Kaňonu stín rovný jako ručička slunečních hodin. Pomalu se plazil po chladnoucím písku, a když dosáhl až k Havranímu háji, rozloučil se Derek s paní Thanasiovou a zamířil domů. Samozřejmě mu ještě vnutila nějaké sladkosti od cesty, jak už to tak bývá u starých osob zvykem. Doma se převlékl, položil nalezený klenot i sladkosti na stolek vedle postele a rozeběhl se na večeři. Vůně instantní rajské polévky se linula celým bytem.

Rodiče už seděli u stolu. Pan Monaghan byl štíhlý, vysoký muž se světlými vlasy, oválnými brýlemi a téměř neviditelným knírkem.

Pracoval jako poradce pro jakousi energetickou firmu a s výjimkou jídla jen nerad opouštěl svoji pracovnu. Jeho žena na tom byla obdobně. Brunetka se širokými boky a hlasem vzbuzujícím důvěru ovládala celkem čtyři jazyky a věnovala se překladatelství.

Derek vklouzl na své místo u stolu a chodidla v kotníkových ponožkách položil ze zvyku na dvě malé černé krabičky připevněné pod stolem k podlaze. Zářivka nad jeho hlavou zablikala. Natáhl se po naběračce.

„Dnes večer prý budou padat perseidy,“ promluvil otec a obracel lžící svou polévku, „šel by ses koukat se mnou?“

„Jistě, moc rád,“ přisvědčil Derek a nabral do misky dvě naběračky červené tekutiny.

„Hlavně si předtím nezapomeň napsat ty úkoly,“ připomínala ještě paní Monaghanová.

„Neboj se, mami, to všechno stihnu. Byl jsem dneska pomáhat paní Thanasiové,“ pochlubil se.

„Opravdu?“

„Já to stejně pořád nechápu,“ kroutila hlavou maminka, „jak je možné, že se tady těm jejím tykvím tak daří? Nejsem sice žádnou odbornicí na zahrádkaření, ale tohle přeci není možné, že ne, Harry?“ obrátila se k manželovi. Ten se nechtěl hádat, tak jen pokrčil rameny.

„Já bych se tím nijak zvlášť nezabýval, Ingrid. Nejsi snad ráda, že nám nechává ten svůj výborný tykvový chléb?“

Paní Monaghanová musela uznat, že ano, tak se otec otočil k synovi a pokračoval. „Jsem na tebe pyšný, Dereku. Pomoc starším osobám je záslužná činnost.“

Syn se jen potěšeně šklebil a usrkával ze lžíce svou polévku.

„Měla jsi to výborné, Ingrid,“ prohlásil pan Monaghan po večeři a způsobně složil lžíci a ubrousek na prázdný talíř. Poté se odebral k sobě do pracovny. Derek taky poděkoval a odběhl k sobě. Chvilí se pachtil s úkolem z matematiky, a když byl konečně hotov a otec jej stále nevolal, rozhodl se jít vyčistit svůj dnešní nález.

Napustil si do umyvadla horkou vodu a kápl do ní trochu čisticího prostředku. Mýdlové výpary se volně plazily po zrcadle vzhůru a za chvíli naplnily celou koupelnu. Ponořil šperk do vody.

Hlína se na zašlém zlatě pomalu rozpouštěla a odhalovala Derekovým užaslým očím rytiny ještě krásnější a propracovanější, než se zdálo na první pohled. Vzorci se jako maličcí zlatí hadi vzájemně proplétaly a kroutily po obvodu náušnice a sem tam vypučely v drobný kvítek. Nikdy nic krásnějšího neviděl.

Ozvalo se zaťukání na dveře. „Dereku, jsi tam? Budu venku na verandě, kdyby ses chtěl přidat.“

„Hned tam budu!“ odpověděl. Vypustil vodu z umývadla, umytý klenot zastrčil do kapsy, zhasl a rozběhl se za otcem.

Pouštní noci bývají chladné, ale to jim toho večera nevadilo, neboť měli každý jednu teplou deku a na stolku položený hrnek horkého kakaa. Dlouho spolu seděli na lenoškách, usrkávali kakao a povídali si o vesmíru. S prolétajícími létavicemi nad hlavou na tom nebylo nic těžkého.

„Kdepak. Tuhle věcičku jsem dostala od sestry jako svatební dar. Pohrbili mě s ním, to je pravda, ale žádnou zvláštní vazbu k němu nemám. Je mi teď tak trochu, jak bych to řekla, k ničemu.“

„Takže je můj?“

„Klidně,“ pokrčila mrtvá rameny, „jestli se ti líbí.“ Trochu zakašlala.

„Líbí, děkuji vám. A co tu potom tedy děláte?“ zamračil se podezřívavě.

„Hledám společnost,“ usmála se smutně dívka, „mimochodem, já jsem Hedvika.“

„Derek,“ potřásl si s ní rukou. Byla lehká jako pírko a studená jako kus rampouchu.

„Probudila jsem se dnes večer, když jsem si všimla, že je můj medailon pryč, tak jsem se jej vydala hledat. Spíše z dlouhé chvíle. Už jsem sama strašlivě dlouho, víš?“

„Kolik vám je let?“

„Bylo mi osmnáct, když jsem umřela, ale to už je hrozně dávno.“

„Jak moc dávno? Sto let?“

„Tak dlouho zase ne. Theresa, moje nejmladší sestřička, mi šla za družičku,“ pokynula hlavou směrem k sídlu na konci Kaňonu a opět zakašlala.

„Myslíš paní Thanasiovou?“

„Nevím, jak se dnes jmenuje, ale mohla by to být ona.“

„A co se ti vlastně stalo?“

Hedvika opět pokrčila rameny. „Vlastně ani nevím. Stalo se to při svatební hostině, když jsem jedla polévku. Najednou jsem se začala

dusit. Všichni se kolem mne seběhli a snažili se mě zachránit, ale nikdo mi nedokázal pomoci. Možná, že mě někdo otrávil, možná mi jen něco zaskočilo.“

„Třeba jsi měla alergii na něco v té polévce,“ navrhl Derek.

„To je také možné,“ uznala nevěsta, „v mé době se nikdo takovými věcmi, jako jsou alergie, příliš nezabýval.“

Na chvíli se odmlčeli a zaposlouchali se do větru. Hedvika čas od času zakašlala.

„Takže, co po mě vlastně chceš?“ chtěl se ujistit Derek. Dívka sklopila oči, a kdyby mohla, jistě by zčervenala jako rajče. „Hledám někoho, kdo by se mnou strávil svatební noc.“

„Co že sháníš?“

„Víš, já teď nejsem ani svobodná, ani vdaná. Čekám někde na půli cesty. Můj manžel se brzy po mé smrti odstěhoval a nejspíš si vzal úplně jinou ženu a možná s ní měl rodinu a tak dále. Jenže... svatba není úplná, pokud spolu ti dva nestráví svatební noc. A já zemřela ještě odpoledne.“

„Počkej, jak přesně to myslíš?“ zajímalo Dereka.

„No, tak jako to říkám.“

„Jako se vším všudy?“

„Jak by to asi tak šlo se vším všudy, když jsem mrtvá?“ zaťukala si Hedvika bílým ukazovákem na čelo. „Tuhle šanci jsem už propásla. Hledám někoho, kdo by se mnou doslova pouze strávil noc, časový úsek mezi večerem a ránem. Vzhledem k tomu, že poslední den, který jsem zažila, byla moje svatba, tak je pro mě každá noc tou svatební.“

„Takže chceš, abych tu s tebou zůstal do rána?“

„Přesně tak.“

„Jenom to?“ ujišťoval se.

„Nic víc.“

„Ale já mám ráno školu,“ protestoval Derek, „usnul bych při hodině a měl bych průšvih.“

„Moc tě prosím, jinak nedojdu pokoje,“ žadonila.

„Je mi líto, ale nejde to. Budu muset domů.“

„Dereku, prosím!“

„Už jsem řekl. Ne.“

„A co když mám něco, co tě přiměje změnit názor?“ přešla ze škemravého do smlouvavého tónu a založila si světélkující ruce na prsou.

„A co by to mělo být?“ ušklíbl se chlapec.

Hedvika vytáhla odněkud ze záhybu svých šatů Derekův prak a triumfálně mu s ním zamávala před obličejem. Derek si zděšeně sáhl za pásek u kalhot. Musel mu vypadnout, když kopal ten prokletý záhon.

„Vrať mi to!“

„Táhle,“ vyplázla na něj nevěsta bílý jazyk, „teď se situace obrátila. Já mám něco, co chceš ty.“

„Vyměním ti ho za tvůj medailon,“ smlouval, ale duch jen zavrtěl hlavou.

„Mé podmínky znáš. Noc anebo nic.“

„Tak to radši nic,“ prohlásil Derek a vyrazil zpět k domu.

„Vrať se!“ volala za ním neúspěšně.

„Dereku! Okamžitě se vrať! Prosím,“ dodala slábnoucím hlasem. Chlapec zpomalil, ale nezastavil.

„Tak já ti ten prak vrátím! Nenechávej mě tu samotnou,“ usedla plačtivě do studeného písku. Derek konečně zastavil a ohlédl se. Smutně seděla na zemi, se založenýma rukama a závojem padajícím přes obličej. Bylo vidět, že se chce zlobit, ale nedokáže to. Vypadala přesně jako to, čím také byla: jako smutná, zmatená holka, co chtěla dospět rychleji, než dokázala. Dereka se jí zželelo.

„No tak dobře,“ ušklíbl se a pomalu se vydal nazpět. Hedvika nadšeně vyskočila.

„Opravdu tu se mnou zůstaneš?“ ujišťovala se.

„To víš, že ano. Vždyť je to koneckonců jen škola. Jenom doufám, že tu do rána nenastydnu.“

„Jsi můj hrdina!“ zvolala nevěsta a políbila jej na tvář. Bylo to nesmírně zvláštní. Jako byste vzali pocit matčina objetí, polibku milovaného člověka a sněhu za krkem, a poté z těch tří pocitů smíchali jeden.

Povídali si. Hedvika vyprávěla o dávných dobách, kdy byl Kaňon plný lidí, o svém muži, kterého stejně neměla moc ráda, o svých třech sestrách a o svatební veselce. Derek jí zase povídal o škole a spolužácích, mezi které nikdy pořádně nezapadal, o Ellie a dobrodružstvích, která spolu prožívají a o svém snu stát se mořským biologem. Divila se, tak jako se diví každý.

„Čím že chceš být? Ale vždyť žiješ na poušti a nikdy jsi moře neviděl!“ namítali všichni a Derek jim jednomu po druhém trpělivě vysvětloval, že to nevádí, že až bude dospělý, opustí Kaňon a půjde

tak dlouho za nosem, dokud nedojde k moři. Tak se do rozhovoru zabral, že ani nevěděl, kdy usnul. Do spánku musel vplout tak nějak pomalu a plynule, aniž by vědomě překročil onu hranici mezi sněním a realitou.

„Dereku! Vstávej,“ ucítil chladnou dlaň na rameni. Rozespale se posadil. Hedvika seděla naproti němu a ve světle vycházejícího slunce byla téměř průsvitná.

„Už svítá, budu muset jít. Ani nevím, jak bych ti poděkovala.“

„Rádo se stalo,“ zívá chlapec a protřel si oči. Nevěsta se usmála a opět jej políbila, tentokrát na čelo. Pak se rozplynula, jemně a pozvolna spolu se svým polibkem a stoupajícími cáry mlhy.

Derek se rozhlédl kolem. Po jeho pravé ruce ležel v písku prak a Hedvičin medailonek. Obě věci zastrčil do kapes a vyškrábal se na nohy. Ke svému překvapení se necítil nijak zvláště unavený a dokonce mu ani nebyla moc zima. Možná, že tenhle podivný výlet přeci jen přečká ve zdraví.

Bylo ještě brzy ráno, tak po příchodu domů zamířil rovnou do pokoje, rozhodnutý dospat ještě těch pár hodin, které mu zbývaly do příjezdu autobusu. Medailon položil na stůl vedle sebe a rozhodl se, že jej hned, jak se vrátí ze školy, daruje Ellie.

2. Major Asfalt

Derek byl skálopevně přesvědčený, že mezi chvílí, kdy se uložil ke spánku a okamžikem, kdy stál na studené točně a čekal na autobus, uplynuly sotva dvě minuty. Zakryl si ústa při zívnutí. Dnes to ve škole nebude k přežití.

Jak se tak mátožně potloukal kolem točny, všiml si malé boule, jako by se v asfaltu udělala bublina. Lehce do ní šťouchl špičkou boty.

Asfalt se zdál o něco tekutější, než Derek v tuto denní dobu a teplotu předpokládal, takže se mu přilepil k botě a táhl se za ní jako napůl zpracovaná žvýkačka. Chlapec se znechuceně zašklebil a pokusil se botu očistit. Jediné, čeho docílil, bylo, že pokryl ulepený kus dehtu oranžovým pískem, takže teď jeho bota vypadala ještě hůře, než předtím. Nebyl však čas se to snažit nijak napravovat. Autobus právě přijížděl.

Colin smykem zastavil vedle něj, přežvýkl další ze své nekonečné zásoby žvýkaček a plochým úderem dlaně do tlačítka otevřel dveře. Derek se chytil oběma rukama zábradlí a vyhoupl se dovnitř. Rozhodl se, že si botu očistí o jednu ze sedaček vzadu v autobuse. Ostatně má ještě dost času, než přistoupí další pasažéři.